

Geachte Kamerleden,

Noordenveld, 17 september 2022

Allereerst dank dat Vereniging Parkbelangen Leekstermeer deze gelegenheid heeft gekregen om haar standpunt inzake de overname van vakantieparken met u te delen. Laten wij voorop stellen dat wij net als u voorstander zijn van Vitale Vakantieparken. Maar dat zien wij wel graag in harmonie met de prachtige natuur die in Nederland ernstig onder druk staat. Vereniging Parkbelangen Leekstermeer is opgericht door de 50 huisjeseigenaren die op Camping Meerzicht aan het Leekstermeer in Drenthe genieten van de rust en de natuur van dit Natura 2000 gebied. Op ons park leven alleen al 52 verschillende vogelsoorten, waaronder 30 Rode Lijstsoorten en 6 soorten vleermuizen.

Helaas is ons park verkocht aan Europarcs. Net voor de Kerst kregen wij vorig jaar van Europarcs de kille mededeling per e-mail dat wij uiterlijk 31 december 2022 van het terrein af moeten zijn. Dat was onze eerste kennismaking. Er werd geen overleg gepleegd, noch andere opties besproken. Wij moeten voor die tijd weg zijn en ons huisje zelf op eigen kosten afbreken. Hier gaan wij uiteraard niet mee akkoord en we hebben ons vliegenvlug verenigd en een advocaat in de arm genomen. Naast het persoonlijke leed maken wij ons als vereniging ook zorgen over de natuur. Hoe gaat Europarcs om met het kwetsbare gebied rondom het Leekstermeer? Wat gebeurt er met de unieke flora en fauna op ons park? Hoe gaat dit eigenlijk bij andere vakantieparken in Nederland? Toen wij ons hierin gingen verdiepen, kwamen wij tot een schokkende conclusie.

De massale aankoop van vakantieparken door rooфинvesteerdere heeft de aandacht van de landelijke politiek en dat is niet zonder reden. De 'verroompottisering' van vakantieparken is een landelijke trend. Grote ketens kopen in rap tempo particuliere campings en vakantieparken op om er vaak ten koste van de natuur luxe resorts van te maken. Op deze wijze ontstaan overal dezelfde soort eenvormige parken zonder lokaal eigenaarschap.

Europarcs, het bedrijf waar wij mee te maken hebben, doet dit met hulp van hun investeerder Waterland. Hun ambitie is 'oneindige groei' en daarin ontzien zij niks en niemand. Dit geldt ook voor andere grote investeerders als Roompot en Landal. Onder de noemer 'herstructurering' worden huisjes, chalets en stacaravans gesloopt en bestaande bomen, heggen en beplanting omgehakt en plat gebulldozerd. Netjes onderhouden of niet, alles moet wijken voor de 'formule' van deze grote opkopers. Dit leidt tot verlies van natuurwaarden, kapitaalvernietiging maar ook worden steeds schaarser wordende grondstoffen op deze manier verkwanseld. Het behoeft geen betoog dat deze manier van doen niet meer van deze tijd is. Overheden stimuleren juist het versterken van de biodiversiteit en de circulaire economie om de ecologische- en klimaatcrisis waarin we steeds verder verstrikt raken het hoofd te bieden. En dan hebben we het nog niet eens over het reduceren van stikstofuitstoot. Zoals bekend moet de stikstofdepositie drastisch afnemen en veel vakantieparken en campings in Nederland bevinden zich vlakbij beschermde natuurgebieden. Dit gegeven vraagt om passende maatregelen. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat enerzijds boeren worden uitgekocht om stikstofuitstoot te reduceren terwijl aan de andere kant dit soort bedrijven grootschalige schadelijke ingrepen in het landschap doen.

De formule van bedrijven zoals Europarcs gaat uit van het volproppen van terreinen met huisjes voor de rijke doelgroepen die uit de marktonderzoeken naar boven komen. Omdat overal dezelfde doelgroepen worden bediend, zien alle terreinen er door de oogharen hetzelfde uit. Op de volgepropte terreinen is weinig ruimte voor groen. En het groen dat er is, heeft weinig maat en schaal en vrijwel geen betekenis voor de natuur, want het moet makkelijk (lees goedkoop) te onderhouden zijn. De toedeling van functies en de inrichting van het park staat volledig ten dienste aan het gebruikscomfort. De huisjes zijn per auto bereikbaar, paden zijn verhard en verlicht en veelal zijn er op de parken verschillende soorten horeca, een winkeltje en voorzieningen voor 'entertainment'. Het is 365 dagen per jaar consumentisme ten top.

Waar Europarcs bijvoorbeeld vooraf bij gemeenten en provincies mooie plannen op papier presenteert met een ruime opzet voor huisjes en natuur, zien we dat in de praktijk veel meer huisjes naast elkaar worden neergezet dan gepland. Dit gaat gepaard met grootschalige bomen- en struikenkap, waar kleine sprietjes voor in de plaats komen die hoogstens 80 cm hoog mogen worden. Op diverse parken die bijvoorbeeld Europarcs in beheer kreeg, kregen de gemeentes te maken met illegale kap van bomen. Dit wordt standaard achteraf gerepareerd met boetes en compensatiemaatregelen, maar het leed voor de natuur is dan al geschied. Een mooi voorbeeld daarvan is Europarcs Texel. Zie links het gepresenteerde plan en rechts de realiteit:

Door grootschalige bouw, verstening en groenkap, neemt de biodiversiteit nog verder af, gaan ecologische verbindingzones verloren en neemt de stikstofuitstoot alleen maar toe. De rust in natuurgebieden wordt permanent verstoord door de toename van lichtvervuiling en geluidshinder. Om te kunnen bouwen in of nabij beschermde gebieden, is een omgevingsvergunning van de gemeente en een natuurvergunning van de provincie nodig. De aanvrager van een vergunning moet een natuurtoets doen, om negatieve effecten op de natuur uit te sluiten. Maar in hoeverre wordt er echt degelijk onderzoek gedaan, en in hoeverre is het onderzoek onafhankelijk? Je wilt immers niet dat de slager zijn eigen vlees keurt. Als er een natuurtoets wordt gedaan en er blijken negatieve effecten te zijn, dan moet men de schade compenseren. Dit lijkt op papier een mooie oplossing, maar in de praktijk is dit een wassen neus. Als oude bomen worden gekapt, dan geldt een herplantingsplicht en worden piepkleine boompjes teruggeplaatst waar geen vogel in te vinden is. Er gaan decennia overheen voordat deze jonge bomen de gekapte oude bomen en de bijbehorende ecosystemen, kunnen compenseren. Dit is geen compensatie, maar verwoesting van natuur.

Wat vragen wij aan de Tweede Kamer?

We kunnen concluderen dat bedrijven als Europarcs zelf geen maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Het is aan de overheid om dit te doen. De overheid kan corrigerend optreden door de kaders te bewaken. Echter, deze kaders zijn vaak verouderd en partijen als Europarcs maken er een sport van om op papier nog net binnen de lijntjes te kleuren. Beter zou het zijn als de overheid vanuit een helicopterview kijkt naar ontwikkelingen en ervoor zorgt dat beoogde ontwikkelingen echt een meerwaarde hebben voor de maatschappij als geheel. Dit vergt moed, maar er is geen andere weg: de markt lost het namelijk niet op.

De kaders, op basis waarvan overheden bepalen of ze wel of geen vergunning verlenen, zijn verouderd en onverantwoord ruim. Er is nooit rekening gehouden met de massale opkoop van campings en de herstructureringen die onherroepelijk volgen. Overheden beschikken over te weinig kennis en capaciteit om de plannen en vergunningaanvragen goed te kunnen beoordelen en zo nodig, handhavend op te treden. Ze worden overrompeld door de rooфинvesteerders en hun adviseurs. Bij de beoordeling van vergunningaanvragen voor herstructurering, wordt zelden over de grenzen van de geldende kaders gekeken.

Wij vragen de Minister daarom om bij een beoogde herstructurering, een uitgebreid onderzoek naar alle lange termijneffecten (natuur, verkeer, milieu) op de wijde omgeving verplicht te stellen, ongeacht of het initiatief wel of niet past binnen de kaders die lokaal van toepassing zijn. Daarnaast verzoeken wij de Minister om een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) verplicht te laten stellen en hiervoor de effectrapportage als onderlegger te gebruiken, zodat er een zorgvuldige afweging kan worden gemaakt.